

PROJEKTNA NALOGA 1

ZA NOVOLETNO OKRASITEV MESTA MARIBOR ZA LETO 2008/2009

Naročnik: ■
Nigrad d.d.
Zagrebška cesta 30
SI-2000 Maribor

Elaborat pripravili: ■

 mikrourbanika

Skupina za arhitekturo in kulturo urbanega prostora,
ki jo zastopa:

AABO - Atelje za besedo in obliko
Matej Lozar s.p.
Plintovec 5/c
SI-2201 Zgornja Kungota

mikrourbanika ■

Mateja Katrašnik, univ.dipl.inž.arh.
Manica Klenovšek Musil, univ.dipl.inž.arh.
Mateja Kovač, univ.dipl.inž.arh.
Matej Lozar, univ.dipl.pol.MO
Miha Milič, univ.dipl.inž.arh.
dr. Bojan Musil, univ.dipl.psih.

KAZALO

I. SPLOŠNO.....	4
1. Namen projektne naloge	
2. Okraševanje z natečajem	
II. SMERNICE ZA OKRAŠEVANJE.....	6
1. Barve	
2. Način osvetlitve	
3. Vsebina	
III. OBMOČJA 1. FAZE OKRASITVE.....	8
1. Glavni trg in novoletni drevesi na krožišču pred Glavnim trgom in na Trgu revolucije.....	8
1.1. Elementi okrasitve	
1.2. Zgodba in načela okrasitve	
1.3. Prostorske omejitve	
1.4. Tehnične omejitve	
1.5. Dosedanja okrasitev	
2. Trg svobode in novoletno drevo na Trgu svobode.....	10
1.1. Elementi okrasitve	
1.2. Zgodba in načela okrasitve	
1.3. Prostorske omejitve	
1.4. Tehnične omejitve	
1.5. Dosedanja okrasitev	

KAZALO

IV. IZBIRA KVALITETNE OKRASITVE.....	14
1. Oblika izbire	
2. Obseg natečaja	
3. Cilj natečaja	
4. Časovni okvirji natečaja	
V. DOLOČITEV OBSEGA ELABORATOV.....	16
VI. OCENJEVANJE ELABORATOV.....	17

I. SPLOŠNO

1. NAMEN PROJEKTNE NALOGE

- Naročnik Nigrad, javno komunalno podjetje d.d., namerava mariborsko novoletno okrasitev postopoma, v predvidenem obdobju petih let, celostno obnoviti v skladu s smernicami, ki jih je zanj izdelala Mikrourbanika, skupina za arhitekturo in kulturo prostora (veza: pogodba št 75/07 med Nigradom in AABO – Ateljejem za besedo in obliko). Za doseganje željenega cilja se je naročnik v dogovoru z Mestno občino Maribor in Mikrourbaniko odločil za fazno izvajanje posameznih sklopov ureditve, ki bodo v dogovoru z naročnikom določeni postopoma za vsako leto ločeno. Koncept okrasitve je zasnovan v smislu smernic, ki določajo posamezna območja in določajo specifiko novoletnih okrasitev, hkrati pa posamezne prostore povezujejo v smiselno celoto in mestu dajejo celostno novoletno podobo. Smernice so osnova za nadaljnjo oblikovanje avtorjev. Izdelovalec Koncepta, Mikrourbanika, predlaga za izbiro posameznih predlogov okrasitve izvedbo natečaja, bodisi javnega, bodisi vabljenega. Izvedba natečaja nedvomno zagotavlja doseganje najbolj kvalitetnih rešitev.
- Posamezne točke predvidenega okraševanja se obdelujejo brez izvajanja natečaja. Le-te so zgolj predmet osvetlitve, za katero naročnik, ob pomoči stroke oblikovanja svetlobe, izvede ustrezno osvetlitev v skladu s podanimi smernicami okraševanja Koncepta. Ker je v danih primerih zelo malo različnih opcij pasivne osvetlitve in posledično omejeno število različic končne podobe, je kreativno izražanje potencialnih natečajnikov zelo omejeno. Izvajanje natečaja za tovrstna območja se zato ne priporoča, vendar le ob pogoju sodelovanja zgoraj navedene stroke.

2. OKRAŠEVANJE Z NATEČAJEM

Izkušnje pri natečajnih projektih kažejo, da je smotrno izvesti javni natečaj z najmanj tremi povabljenimi udeleženci. Glede na specifičnost zastavljene naloge je vabljenе udeležence priporočljivo izbirati v krogu naslednjih strok:

1. urejanje prostora
2. arhitektura
3. oblikovanje
4. scenografija
5. oblikovanje svetlobe
6. vizualne umetnosti

Vabljenе udeležence je smiselno izbirati med različnimi strokami. Zaradi kompleksnosti in zahtevnosti se priporoča interdisciplinarni pristop vsaj nekaterih naštetih strok, kar pa je le sugestija potencialnim udeležencem natečaja. Za kvalitetno izvedbo elaborata je priporočljivo predvsem tehnično svetovanje stroke oblikovanja svetlobe in elektrotehnike.

Namen prve faze celovite preнове noveletnega okraševanja je okrasitev izpostavljenih, specifičnih točk Maribora. Območje okraševanja z natečajem tako obsega Glavni trg z obodom stavb, ki ga tvorijo, noveletni drevesi na Glavnem trgu in Trgu revolucije ter Trg svobode s pripadajočimi stavbami in ostalimi fizičnimi elementi, vključno z noveletnim drevesom. Točen obseg območja okraševanja in vsebinske smernice so podane v nadaljevanju projektne naloge.

II. SMERNICE ZA OKRAŠEVANJE

- Vezni člen vseh posegov v prostorih, oseh in naravi je **NIT**, izhajajoča iz krovne ideje 'Vilinega klobčiča', ki je lahko prikazana skozi material, osvetlitev ali svetlobna telesa.

1. BARVE

MODRA, RAL 5007

Barva vode, ki je močan naravni element mesta.

LILA, RAL 4005

Barva izhaja iz zmeščane rdeče barve, ki je v zastavi in grbu mesta Maribor. Ko se rdeči barvi mesta doda barva vode, nastane lila.

BELA, RAL 9003

Bela barva kot osnovna barva svetlobe, ki vsebuje vse barve barvnega spektra. Ta barva se uporablja kot spremljevalna barva modri in lila, ki morata nastopati v večini.

2. NAČIN OSVETLITVE

a) **OSI**

Nit je prikazana skozi žarek svetlobe ali svetlobno telo.

b) **TRGI in OSTALI PROSTORI (ULICE)**

Nit je prikazana skozi različne materiale, svetlobna telesa in svetlobo, ki se lahko poljubno izbirajo.

- Po predlogu je možno ugasniti določeno ulično razsvetljavo v času novoletne okrasitve.

3. VSEBINA

■ KROVNA ZGODBA

Krovna zgodba je Vilin klobčič. Iz zgodbe vzamemo nit, ki simbolično poveže vse ostale zgodbe. Vsi prostori, ulice in osi, kjer je tema Vilin klobčič, so v **LILA** barvi, ki se lahko kombinira z belo.

■ OSTALE ZGODBE

Ostale zgodbe se črpajo iz poglavja analiza Koncepta novoletne okrasitve, kjer so prostori mesta vsebinsko opredeljeni skozi tradicijo, izročilo, starejšo in novejšo zgodovino ter naravo. Dopušča se možnost, da se pri projektu izjemoma vsebina nadomesti z novo, drugačno, ki jo raziščejo avtorji. Vse vsebine se prikažejo v **MODRI** barvi, ki se lahko kombinira z belo.

■ BREZ ZGODBE

Kadar prostori, ulice, osi in trgi nimajo svoje zgodbe, se uporabi krovna zgodba Vilin klobčič.

III. OBMOČJA 1. FAZE OKRASITVE

1. GLAVNI TRG IN BOŽIČNO/NOVOLETNI DREVESI NA KROŽIŠČU PRED GLAVNIM TRGOM IN NA TRGU REVOLUCIJE

1.1. ELEMENTI OKRASITVE

Obvezni elementi okrasitve na Glavnem trgu:

- a) Kužno znamenje
- b) božično/novoletno drevo

Poljubni elementi okrasitve na Glavnem trgu:

- a) obodne fasade (Rotovž, Alojzijeve cerkev, Casino,...),
- b) prehod na Lent (Mesarski prehod, Splavarski prehod)
- c) prehod v Rotovški trg in Lekarniško ulico.

1.2. ZGODBA IN NAČELA OKRASITVE

Glavni trg:

Tradicionalno je Glavni trg zaznamovan s trgovsko dejavnostjo. Od srednjega veka do prve polovice 20. stoletja prevladuje trgovska dejavnost. Ob odprtju letnega sejma na Rotovžu obesijo pobarvano leseno roko z mečem, kot znamenje sejma. Še l. 1910 roka leži na podstrešju mestne hiše. Severovzhodni del trga je še l. 1828 ribja tržnica. Značaj trga kot trgovsko zaznamovanega prostora, v katerem tovrstno dejavnost ponovno obujajo, naj tudi zaznamuje prevladujoč motiv novoletne okrasitve.

Več o siceršnji zgodovini Glavnega trga v Konceptu novoletne okrasitve mesta Maribor 2007 – 2011.

Božično/novoletni drevesi:

Med božično/novoletnima drevesoma naj vlada vizualna napetost, ki zaznamuje napetost med starim in novim predelom mesta. Okrašeno drevo na levi strani Drave (stare mestno jedro) naj zaznamuje tradicionalnost okrasitve drevesa. Drevo na desni strani naj zrcali sodobnost, lahko tudi do te mere, da naravno drevo nadomesti umetni objekt v gabaritih tradicionalnih novoletnih dreves.

Glede na generalni koncept naj se barve dreves ujemajo z barvo, ki jo nosita prostora postavitve (trga). Okrasitev novoletnega drevesa naj se navezuje na zgodbo trga.

■ 1.3 PROSTORSKE OMEJITVE

Glavni trg:

Trg je odprt prostor v starem mestnem jedru in osrednji prostor javnih prireditev ter bio tržnice. Je štirikotne podolgovate oblike, orientirane vzhod-zahod, in se odpira proti jugu in Staremu mostu. Obkrožajo ga Rotovž, Alojzijeva cerkev z nekdanjim jezuitskim samostanom, kazino in strjena kulisa fasad. Dostopen je iz Gosposke, Lekarniške, Poštne in Koroške ulice; ožji prehodi so v smeri Lenta na jugu, prav tako dostop do Starega mostu in Ulice kneza Koclja.

■ 1.4 TEHNIČNE OMEJITVE

Glavni trg:

ob Koroški cesti se v smeri proti Glavnemu trgu nahaja obojestranska obulična razsvetljava višine prvega nadstropja stavb, ki vsebuje po dve svetlobni telesi. V razširitvi Glavnega trga je razsvetljava na enaki višini, le s po štirimi svetlobnimi telesi.

V severovzhodnem delu trga se nahaja elektro omarica. Kulisa fasad je osvetljena s pritrjenimi enojnimi lučmi v višini visokega pritličja po celotni severni in južni fronti hiš Glavnega trga.

Kužno znamenje je ponoči pasivno osvetljeno. Kazino ima osvetlitev na fasadi med posameznimi okni v prvem in drugem nadstropju.

Krožišče na Glavnem trgu:

Odprti prostor v sredini je ustrezen za postavitev novoletnega drevesa. Prva postavitvev pozimi 2007/08.

Od izteka Starega mosta proti vzhodni strani je na Glavnem trgu visoka obulična razsvetljava (10m).

■ 1.5 DOSEDANJA OKRASITEV

Kratkoročno je predvidena ohranitev dosedanjih elementov okrasitve vzdolž mostu, kasneje morebitna njena prestavitvev na druge predele.

Predvidena je odstranitev osvetljenih obrob stavb, vključno s prazničnimi napisi letnic, na Glavnem trgu.

2. TRG SVOBODE IN BOŽIČNO/NOVOLETNO DREVO NA TRGU SVOBODE

■ 2.1. ELEMENTI OKRASITVE

Obvezni elementi okrasitve na Trgu svobode:

- a) božično/novoletno drevo,
- b) Kojak (spomenik NOB)

Poljubni elementi okrasitve na Trgu svobode

- a) fasade na vzhodni (Mariborski grad) in zahodni strani trga (Vinag)
- b) fontana

■ 2.2 ZGODBA IN NAČELA OKRASITVE

Trg svobode:

Nastane v drugi polovici 19. stoletja kot Sophien Platz na mestu nekdanjega obrambnega jarka in kasneje grajskega vrta. Zaradi povečanega obiska na tedenskem sejmu se pojavi potreba, da bi trg slame in sena z današnjega Slomškovega trga preselili drugam, kar zaznamuje vsebino dogajanja na današnjem Trgu svobode. Kasneje je na trgu velika trgovina z vinom Kriehuber – danes Vinag. Pod tlemi Trga svobode so razprostrti razvejani prostori Vinagove vinske kleti.

Božično/novoletno drevo:

Postavitve in okrasitve božično/novoletnega drevesa na Trgu svobode naj upoštevata dejstvo, da je prostor prizorišče osrednjih javnih dogodkov v prednovoletnem času. Okrasitev novoletnega drevesa naj se navezuje na zgodbo trga.

■ 2.3 PROSTORSKE OMEJITVE

Trg je pravokotne oblike, z glavno orientacijo sever-jug. Obdajajo ga markantno grajsko poslopje na zahodni strani, zeleni predeli Maistrovega trga na severu in kompleks fasadno obnovljene stavbne strukture na vzhodu. Zamejitev na jugovzhodu je frančiškanski samostan, proti jugu pa se prostor izteče v Svetozarevsko ulico. Poseben pečat trgu daje zaobljen spomenik NOB – t.i. Kojak. Na Trgu svobode skozi vse leto potekajo javne prireditve najširšega značaja, kar v zimsko/novoletnem času vključuje začasno postavitev stojnic in odra za osrednje mestno novoletno praznovanje na prostem.

■ 2.4 TEHNIČNE OMEJITVE

Na severovzhodni strani trga se na Vinagovi stavbi v višini napušča (visoko drugo nadstropje) v vertikalni ravnini vhoda nahajajo 4 žarometi usmerjeni proti sredini trga. Na jugovzhodni strani trga se v enaki višini napušča po celotni dolžini stavbe nahajajo 4 žarometi usmerjeni proti sredini trga. Na vogalu te stavbe so v višini napušča 4 žarometi usmerjeni proti centru trga. Na vogalu Partizanske ceste in Svetozarevske ulice s Trgom svobode se v višini cca. 10 m nahaja cestna razsvetljava – 1 svetlobno telo viseče na horizontalnih nosilnih žicah.

Na zahodni strani trga se v predelu Mariborskega gradu nahajata dve ulični svetilki z enim svetlobnim telesom, pritrjeni na fasado v ravnini vzporedno s stopnicami trga. Po celotni fasadi gradu na zahodni strani trga se nahaja 7 uličnih svetilk s po enim svetlobnim telesom v višini visokega pritličja cca. 3,5 m.

■ 2.5 DOSEDANJA OKRASITEV

Na trgu je predvidena odstranitev dosedanje novejše okrasitve in zamenjava z novo. Posebna pozornost naj velja preprečevanju vizualnega neskladja med novo okrasitvijo na trgu in morebiti ohranjenimi elementi okrasitve v bližnji okolici trga.

IV. IZBIRA KVALITETNE OKRASITVE

1. OBLIKA IZBIRE

Naročnik in izdelovalec koncepta stremita po novi, kvalitetni novoletni okrasitvi, ki ne bo samo všečna, temveč bo nosila tudi zgodbe prostora, v katerem se bo nahajala. Do željenih rezultatov je več možnih poti, vendar so nekatere manj primerne kot druge. Glede na vsebino in obseg dela Mikrourbanika predlaga izvedbo natečaja. V kolikor časovni in finančni okvirji to omogočajo, je smiselna izvedba javnega enostopenjskega natečaja. V kolikor je naročnik z navedenimi okvirji omejen, se priporoča izvedba enostopenjskega vabljenega natečaja. Ob izvedbi natečaja je za opisan obseg I. faze okraševanja potrebno zagotoviti sodelovanje šestih kandidatov ali skupin. Ob udeležbi, manjši od štirih kandidatov ali skupin, je možnost za zagotovitev primerne kalitetnega nivoja omejena. Za izvedbo natečaja je potrebno zagotoviti ustrezen finančni sklad za odškodnine in nagrade. Predlaga se odškodnina v višini 2.500,00€ in prva nagrada v višini 5.000,00€, oba zneska v bruto obliki. Cena izdelave projektne dokumentacije je predmet dogovora med prvonagrajenim in naročnikom.

2. OBSEG NATEČAJA

Natečajna naloga I. faze okraševanja obsega Glavni trg, Trg svobode, ter novoletni drevesi v nadaljevanju obeh iztekov Starega mostu. Vsak natečajnik obdela celoten obseg I. faze. Naročnik si ob tem lahko pridrži pravico do uporabe delnih rešitev zaključenih prostorskih enot.

3. CILJ NATEČAJA

Namen natečaja je pridobiti najboljše idejne zasnove za I. fazo novoletne okrasitve v okvirjih »Koncepta novoletne okrasitve 2008 – 2012« in izdelovalca ustrezne projektne dokumentacije. Koncept je predhodno izdelala Mikrourbanika, skupina za arhitekturo in kulturo prostora. Izbrana idejna zasnova bo izhodišče za nadaljnjo izdelavo dokumentacije za izvedbo.

4. ČASOVNI OKVIRJI NATEČAJA

Rok razpisa, pričetka in konca natečaja določi naročnik v skladu s predvidenimi časovnimi okvirji izvajanja okraševanja.

V. DOLOČITEV OBSEGA ELABORATOV

Sledeči seznam je pripravljen v skladu z običajno natečajno prakso. Naročniku lahko služi kot osnova za pripravo natečajnega gradiva.

Obvezen obseg izdelanih elaboratov natečajnih rešitev zajema dva (2) izvoda mape formata A3, ter najmanj dva (2) plakata formata 50×70cm. Maksimalno število slednjih je omejeno na tri (3).

Udeleženci natečaja morajo v obsegu izdelanih elaboratov v mapah zajeti naslednje vsebine:

tekstualni del:

- opis zasnove
- opis materializacije koncepta
- tehnični opisi elementov okraševanja in okrasitve
- stroškovna ocena predvidenih tehničnih in drugih elementov okraševanja

grafični del:

- grafični prikaz celostne rešitve (1:1000)
- grafični prikaz posameznih delov rešitve (1:100 ali večje merilo)
- grafični prikaz tehničnih elementov rešitve
- prostorski prikazi / fotomontaže – za vsak zaključen prostor posamezno

V kolikor bi udeleženci s svojimi posegi želeli nadgraditi koncept novoletne okrasitve, morajo k obveznim vsebinam izdelanih elaboratov vključiti tudi:

- argumentacijo predvidene nadgradnje koncepta.

Vsebina plakatov naj zajema povzetek tekstualnih in grafičnih prilog v berljivem merilu, ki ustreza predpisanemu formatu.

Udeleženci lahko, zaradi razlage zasnove, po lastni presoji v obsegu mape ali plakata dodajo dodatne tekstualne ali grafične priloge.

VI. OCENJEVANJE ELABORATOV

Za ocenjevanje oddanih elaboratov se zadolži komisija. Komisijo po utečeni praksi sestavljajo predstavniki stroke in naročnika. Sestavo strokovnega dela komisije je priporočljivo tvoriti v krogu strok, ki so opisane v točki 1. V sestavi strokovnega dela komisije je priporočljiva tudi prisotnost predstavnika izdelovalca Koncepta novoletne okrasitve za Maribor 2008–2012. V del komisije, ki predstavlja naročnika, je prav tako priporočljiva izbira predstavnikov, ki delujejo na teh področjih ali področjih, ki so tem sorodna. Razmerje strokovnega dela komisije in predstavnikov naročnika je nujno zagotoviti izenačeno. Komisiji je potrebno pripisati objektivno odgovornost za ustreznost izbranega elaborata.

Pogoj za pričetek ocenjevanja posameznega elaborata je zadostitev predpisanega obsega.

Za ocenjevanje se priporoča naslednje točkovanje:

- glede na kvaliteto posameznih elementov 5/20 (25%)
- glede na kvaliteto celostne podobe zaključenih prostorskih enot 5/20 (25%)
- glede na tehnično izvedljivost 2/20 (10%)
- glede na predvideno izvedbeno ceno 2/20 (10%)
- glede na upoštevanje okvirjev oz. berljivost Koncepta 3/20 (15%)
- glede na vsebinsko in oblikovno nadgrajevanje Koncepta 3/20 (15%)

Ocenjevanje s točkami predstavlja zgolj interno orientacijsko merilo natečajne komisije. Odločitev za objavo le-tega v zaključnem poročilu sprejme natečajna komisija.